

DEO DUCE,
MEDITATIO SANCTÆ
EPISTOLÆ
DOMINICÆ I. ADVENTUS.
Additis S. Patrum dictis, Quæstio-
numq; aliquot decisione, ad ubiorem textūs, cū opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

QUAM

In Regia Aboënsi Academia,

P R E S I D E.

DN. ÆSCHILLO PETRÆO,
S. S. Th. Doct. Profess, & Civitatis ejusdem Pastor.

Examini subjicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem 21. Maij Anni 1653.

P E T R U S J O S E P H I, M A T H E S I U S,
B O T H N I E N S I S.

Hieronimus in hunc Locum.

Lux dier prohibet unumquemq; agere, quod nocte libere committebat: Ita & Scientie
nos prohibet Legis mandata conteneri: Quod sciamus nos semper à Deo videri,

Ambrosius:

Commessationes sunt luxuriosa convivia, quæ aut collatione omnium celebrantur, aut
vicibus solent à consubernalibus exhiberi, ut neminem illic pudeat aliquid inho-
nestè dicere aut facere, quia unusquisq; præsumit, quod suum convivium sit.
Solent enim in aliena mensa pudore coerceri: Sed hic ad hoc convenitur, ut fore
da illis congeratur copia vini & incitetur libidinis diversa voluptas,

A B O Æ,

Excusa Typis Acad. apud Viduam Petri Wald. An. 1653.

V I R I S

Reverendis, Venerabilibus, Pictate, doctrinā &
Humanitate Eximis.

DN. Johanni Thomæ, Pastori in
Galo vigilissimo, Marito Amitæ meæ Honorando.

DN. Jacobo J. Carlmanno, Pasto
ri Carlborgensem Attentissimo, Marito materteræ
Meæ devenerando.

DN. Johanni M. Mathesio, Pa
stori in Pyhäjoki laudatissimo, Patruo meo dilecto.

Dn. Josepho Mathesio, Præp. &
Pastori in Kalajoki gravissimo, Patri meo longè
Charissimo.

Dn. Erico L. Granbergh/pastori in
Lähtä impigerrimo, consangvineo meo amando.

Dn. Carolo P. Arctophylaci,
Verbi Divini Ministro in Kalajoki fidelissimo Ayun
culo meo Observando:

Dominis Patronis Fautoribus & Evergetis meis &
ternūm pīe colendis hoc Exercitium Academicum in grati
animi reuixipor obsequiosus & officiosus inscribo, D.D.

P E T R U S J. Mathesius, Respondens.

MEDITATIO SANCTÆ
EPISTOLÆ
DOMINICÆ I. ADVENTUS.

In Sanctæ & Summæ Laudans Trinitatis, Patris, filii,
& Spiritus Sancti nomine.

Audite cœli, quæ loquor, audiat terra verba oris
mei. Concrescat in pluviam doctrina mea, flu-
at ut ros eloquium meum: Quasi imber super herbam,
Et quasi stillæ super gramina. Quia nomen Domini
in vocabo, date magnificensiam Deo nostro. Dei
perfectasunt opera, homines via ejus judicia. Deus
fidelis, Et absq; ulla iniquitate, justus Et rectus. Pec-
caverunt ei Et non filij ejus in sordibus, generatio pra-
eva atq; perversa. Deut. 32. v. 1, 2. 3. 4. 5.
His verbis Moses indicat, quid præcipue tradat & do-
ceat in suis Libris, videlicet, in hoc cum primis est oc-
cupatus, ut tradat doctrinam Synceram de Messia Iesu
Christo, quod is venturus esset, & quod omnia Sacri-
cia veteris Testamenti Typi essent & figuræ Christi.
Quod Christus verè esset Dñus, verus Deus cum Patre &
Spiritu Sancto, verus etiam homo. Ideoq; novum Te-
stamentum ex veteri originem habet, profluxit & pro-
manavit, sicut pluvia ex nubibus & ros de celo. Optat
Moses ut ejus doctrina de Christo recipiatur & DEO

tribuatur gloria, siquidem ille sit rupes, ejus opera incus-
pabilia, justum est omne quod facit, est sine omni gravita-
te, justus, æquus, probus & bonus. Pervicaciis reprehedit,
qui à Deo deficiunt, maculæ sunt & non ejus filii. Quid
vero deceat filios Dei, Apostolus in hoc nostro textu jam
tractando docet.

O Remus autem D E U M, ut hanc **EPISTOLAM**
ita meditari queamus, ut cedat in nominis di-
vini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrine;
& bonorum operum, in spem & fiduciam, & tandem in ater-
nam beatitudinem. Dicamus igitur: Pater noster, &c.

TEXTUS Rom. 13. v. 12. 12. 13. 14. **A**

Et hoc, scientes tempus: Quia hora est jam nos de-
sonno surgere. Nunc enim propior est nostra
Salus, quam cum credimus. Nox praecessit, dies
autem appropinquavit. Abiiciamus ergo opera te-
nebrarum & induamis armatus. Sicut in die, ho-
nestè ambulemus: Non in commissationibus & e-
brietatibus, non in cubilibus & impudicitijs: Non
in contentione & amulâtione: Sed induite Domini
num Jesum Christum: Et carnis curam, ne feceritis
in desiderijs.

Exorsus est Apostolus hoc capitul 13, ad Romanos ab
admonitione ad obedientiam, reverentiam & hono-
rem præstandum Politico Magistratu, vultq; ut omnes
obediant ei. Ad quod ut facilis persuadeamur, dicit
hanc potestatem esse à Deo, ac propterea graviter & ex-
hortanter peccare & delinquere eos, qui Magistratu
non

non obediunt, eos opponere sese & resistere Divinæ or-
dinationi. Et impunè hoc laturo esse minimè, Sed libi
judicium accessituros. Commendat etiam utilitatem
Magistratus Politici. Postea Apostolus Commendat
Charitatem & dilectionem proximi, ita quidem ut di-
cat Charitatē esse impletionem Legis. In recitato
textu generaliter hortatur nos ad studium & diligen-
tiam in vitæ emendatione & bonis operibus, ut sine
cunctatione & mora nos emendemus, iu ijs, quæ male-
fecimus, non protrahentes de die in diem pænitentiam
nostram. Recenset etiam quædam vitia: Comme-
sationes, vagas libidines, lites & contentiones; Ut po-
tius induant Jēsum Christum; & curam habeant carnis
non ad concupiscentiam. Admonemur in hoc tex-
tu generaliter quidem totius Decalogi, ut secundum
mandata Dei, vitam instituamus: Speciatim vero mo-
net nos præcepti; Sexti & quinti esse memores. Excis-
tamur ad orandum: Fiat voluntas tua &c.

P A R T E S:

1. *De Apostolica, ad virtutes seculandas, admoni-
tione;*
2. *De Apostolica, à vitijs quibusdam, debor-
tatione;*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & sim-
plicer tractare constituimus: Omnipotens & aeternus
Deus, Pater noster, ealebitis dilectissimus, nobis omnibus benevol-
us, cunctaque utiliter & fructuose cedere faciat.

P R I M A P A R S.

In qua meditamur:

I. Apostolicam adhortationē

ad Sectandas virtutes & inculpatè vivendum, à
a tempore desumptam. Scientes, inquit, tempus, quod
sit hora expurgandi à Somno. Commendat itaq;
hic Apostolus Romanos ut considerent hoc tempus
in quo jam vivant, post susceptam Evangelij doctrinam
& religionem Christianam, quod hoc tempus alias vi-
tendi rationes exigit.

L. C. Non somnolentē vivendū in Ecclesia, Sed cū
vigilantia & meditatione conditionis, in quā vivitur..
Bruta quidē animalia inter diē & diē nō distingvunt, nō
cogitant vel de prioribus, vel de posterioribus, fames
& siti ea domant, ut quærant cibum & potum, recordan-
tur etiam locorum ubi cibare solent, unde de bobus dis-
citur quod noverint præsepe Domini sui, Iſraēl verò
non novit Dominum; Non considerat unde habeat
vitam & omnia bona, scut Deus conqueritur de hac stu-
titia & ingratitudine Deut. 32. Consideremus itaq;
nos nostrum tempus, in quo vivimus, cogitemus nos
vivere non ex nobis ipsis, nec mori nobis ipsis sed Do-
mino Rm. 14. Ita Christus operavit Judæos conside-
rare, in die visitationis suæ, quæ ad pacem eorum
essent.

II. Præteriti temporis & sta-

tus Romanorum descriptionem.. Hanc insti-
tuit Apostolus à similitudine Somni & noctis, In-
telligit Apostolus per Somnum & noctem, mentis cali-
ginem & ignorantiam, erat in eorum mente crassæ Dei

igno

ignorantia, Quamvis Deus sese manifestasset per sua opera, & ita essent inexosabiles, quando habentes mundum cognoscendi Deum, non curarunt, non inquisivérunt diligentius, ideoq; non honorarunt Deum, nec gratias ei egérunt, Sed vani facti sunt in ratiocinationibus suis & obtenebratum est eorum &c. Rom. 1. v. 19. Seq. Ad finem. unde liquet Romanos, quos in hoc capite alloquitur in periculissimo statu & miserrimā conditione vixisse ante prædicationem Evangelij, jam vero in longe felicissimo statu eos esse, quod merito cogitare debent.

L. C. Extra Ecclesiam viventium status & conditio est misera; Ut etiam describit Apostolus Ephes. 2. v. 11. 12. Diciur in hoc capite v. 1. 2. 3. Beatitudo & felicitas in verā Ecclesiā viventium, describitur Ephes. 2. v. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & v. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. David exultat & gloriatur contra impiorum coetum, quod licet illi abundant frumento & musto; Deus, inquit, lētificat cor meum; Quamvis alii multū vini & frumenti habeant, dormio & requiesco in pace, quia tu Domine solus facis ut securè habitem psal. 4. v. 8. 9. Impiorum conditionem describit David eandēq; bonam esse ait Psal. 73. v. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. verum pessinam esse ideo ut dicitur v. 18. 19. 20. Piorum conditionem dicit esse quidem aliquā ratione miseram v. 13. 14. 15. & 21. 22. Esse verò interim optimam eo respectu quod Deo sint commendati & curae. Psal. 73. v. 23. 24. 25. 26. 27. 28. Impiorum felicitatem describit David juxta illorum opinionem psal. 144. v. 12. 13. 14. Suam verò & omnium piorum beatitudinem describit v. 15.

III. Præsentis status felicitatem, in qua Romani jam vivunt post prædicatū **Evangelium & revelatam de cœlo Dei justitiam**, describit Apostolus in hāc Epistola, quod jam sit & propinquavit Salus, nox præterivit, dies appropinquavit. Vivunt in luce **Evangelij** in hoc mundo, quā illuminantur ad vitam æternam. Liberati sunt à tenebris ignorantie per Christum in quibus, si mansissent in tenebras exteriores fuissent retrudendi, ubi fletus & stridor dentium.

L. C. Vera est felicitas in hoc mundo, illuminari luce **Evangelij**, pedes nostros dirigi in viam pacis, pro speritatis & Salutis; Certum esse de salute, habere verbum Dei lucernam ante pedes nostros, non ambulare in tenebris, in quibus impingimus ad lapidem pedes; Utinam grati esse possimus, etiam universa patria pro hac gratia.

IV. Conclusionem, quam inf

fert Apostolus ex præcedentibus in hoc textu. Dixit Apostolus Romanos debere considerare tempus præteritum, & jam præsens, cogitare conditionem suam in utroq; tempore longè diversissimam, Salutem appropinquare; à quā prius longè erant disliti, Eph. 2. Versabantur prius in nocte horrenda, dormiebant periculoso sum somnum ruinæ. Dies est, ideoq; à somno surgendum, abiectienda opera tenebrarum, induenda armæ lucis, h. e. Ambulandum tanquam in die, in omnium conspectu, cum præmis Dei & Sanctorum angelorum, qui semper vident faciem patris coelestis.

L. C. Noverimus itaq; seriam esse hanc Apostolicam adhortationem, ut obediamus Magistratui, quan-

doquidem divina est ordinatio, ut diligamus nos invicem, nemo adulterium comittat, non occidat, non furetur, non falsum dicat testimonium, non concipi- scat. Quæ omnia in hoc comprehenduntur. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Dilectio ma- le non operatur, impletio Legis, dilectio; Sic induimur arma lucis, ut tanquam in die honeste ambulemus, induamur arma lucis, veram fidem, invocationem, pa- tientiam, humilitatem & totam novam obedientiam, & cetera arma, quæ ad tuendum verae pietatis decus, & repellendas Diaboli insidias & reprimendos vitiosos na- ture impetus necessaria sunt, quæ Ephes. 6, Paulus de- scribit: Ubi nos ad arma & prælia, non ad securita- tem & voluptates per Evangelium ostendit vocati.

L. C. 2. Virtutes honorificè appellan- tur ab Apostolo arma, ideo quod præstant nos se- curos, tutos in cursu ad vitam æternam, yitia exuunt nos illis armis, ideoq; coniuncti nos in corporis & animæ periculum ut nuspiam cutisi- mus à Sathanæ insultibus & armis: sic de popu- lo Israelitico postquam essent in foedam idolo- latram prolapsi, quod liberi vel inermes reddi- derunt. Exod. 32. v. 25.

P A R S S E C U N D A.

In prima parte atlum de Apostolica ad quasdam virtutes vitâ Christianâ dignas adhortatione; altera pars hujus textus circa Apostolicam debora- tionem à quibusdam virtutis versatur.

I. Primi vitij prohibitionem

Primum quod hic prohibetur est crapula & ebrietas; His duabus vocibus prohibentur a Paulo convivia temulenta, procaces ac lascivæ cantilenæ & salutationes, quales solent exerceri a juvēnibus immodesstis & petulantibus.

L. C. Fugiendus luxus in cibo & potu, servanda mediocritas & temperantia. Dolendum est, quod iam post lapsum horrendum generis humani crīani in edendo & bibendo ea inordinatio irrepsit, ut appetitus major sit quam naturae conveniat. In paradiſo modum præscribere edendi vel bibendi opus non fuit quoad quantitatem. Sed tamen quoad Speciem cibi, ut abstinerent a fructu arboris Scientie boni & mali cum hac interminatione, ut quoecunq; die inde commederet, morte moreretur; fructus vero arboris viræ ante lapsum, prohibitus non legitur. Sed post lapsum. Ideo protoplasti ne commederent ex hac arbore, ut diutissimè viverent in sua miseria, è pārādio ejciuntur, portā paradiſi clausā. Post lapsum capérant homines modum transgredi in cibo & potu, hinc concupiscentia prava enata in viris, ut filii etiam Dei miscerentur filiabus hominum, aliaq; comittentes nefanda ex ista intemperantia & commissationibus. Quare & Deus diluvio horrendo immenso priorem mundum quoad terrestriæ & volucres intermit, servatos Noacho cum Septem annis in bus, qui & ipse inebriatus inordinate se geslit & a filio Cham contemnitur, & tilius vicissimi a patre maledici-

Loth inebriatus incestum commisit cū proprijs filiabus. Gen. 19. v. 30. Brutal nescientia vim fortium potuum, si modum superant in bibendo & inebriantur, impune hoc habent. Verum non ita statuit Deus de hominibus, prohibuit bibere plus quā ad necessitatem & hilaritatem requiritur, expresse maledicti pronunciantur per Esaiam ebriosi & potatores cap. 5. v. 11. ad 16. Nec sic evadunt iudicium Dei potatores & belluones, quod non bibunt nisi suam cerevisiam vel vinum propriā pecunia comparatum, Deus enim sine discrimine prohibet ebrietatem & ingurgitationem dicto loco Esa. 5. Ita noster Apostolus in hoc textu operatenebrarum vocat luxum & commissationem etiam si sit ex proprio. Reprebendit architriclinus Spensum in nuptijs Cana Galilee ob servatum bonum vinum ut qd dum inebriati essent convivae, cum tam juxta morem rectius fecisset, si primo loco proposuisset bonum vinum & postquam inebriati essent, diluas. Quo videtur apprbari ebrietas, si non alibi, saltē in honestis convivj; Verum intelligitur hic voce ebrietatis tantum bibisse ut soli & hilariores simus; iste vero ebrietas quā neq; manus neq; pes officium facit, minimē intelligitur,

II. Dehortationem Apostoli,

eam à Secundo vitio in hoc textu. Dehortatio ab hoc vitio his proponitur verbis: Non ambuletiis in cubilibus & lascivij; Utroq; vocabulo p. o hibe ut vaga

libido maris & fæminæ extra conjugium. Fit mensio cubilium vñ. impudicorum cubilium, meretricium cubilium, in quibus sunt miscentur mas & fæmina. templum Spiritus S. corruptentes, & sibi non solum quoad animam & Conscientiam Sed etiam plus quam alio peccato corporibus dannum inferunt ut testatur Ad postolus.

L. C. Hie iterum deplorandus primorum parentum Leprosus, ex quo, hæc inordinatio profluxit, quod hæc corrupta natura in hac carnali concupiscentia, modum servare nequeat. Deus ordinavit ita ut vir appeteret mulierem, mulier virum, solum propter generationem & sui multiplicationem. Verum quæ hic inordinatio, quam vexat mentes vel analibido, quomodo lex membrorum, prava concupiscentia, rebellat legi mentis nostræ, ut Apostolus conqueritur de seipso. Rom. 7. 14. ad finem Cap. Scimus enim Legem esse Spiritualem: at ego carnis sum, venditus ut subiicerer peccato. Quod nimperpetuo, non agnoscō. Non enim quod volo, hoc ago, sed quod odi, hoc facio. Quod si id facio, quod nolo, consensio legi quod bona sit. Nunc itaq; non amplius ego id perpetuo, sed peccatum quod in me habitat, id perpetratur. Novi enim non habitare in me i.e. in carne meâ, bonum: Nam velle adest mihi, sed ut quod bonum est, officiam non assequor. Non enim facio bonum, quod volo: Sed malum, quod nolo, hoc ago. Quod si id facio ego, quod nolo, non amplius ego id perpetuo, sed peccatum quod in me habitat, id perpetratur. Inveniigitur volenti mihi facere bonum hanc legem impeditam esse, quod mihi malum adaceat. Delector enim lege Dei quod ad interiorum hominem, sed cerno aliam legem in membris meis belligerant.

tem adversus legem mentis meæ, & captivum redden-
tem me legi peccati, quæ est in membris meis. A ru-
minali, ego homo: Qui me eripiet ex isto corpore mor-
tis; Gratias ago Deo per Jesum Christum Dominum
noscum. Nempe igitur ipse ego mente, quidem servio
Legi Dei, carnis & legi peccati. Hic obtemperandum
consilio eiusdem Apostoli, 1, ad Cor. 7, v. 1, 2, 3, 4, 5, 6,
7, 8, 9: Cæterum de quibus mihi Scriptistis: Bonum
fuerit viro mulierem non attingere. Sed propter Scor-
tationes suam quisq; uxorem habeto, & proprium queq;
virum habeo. Uxori vir debitam benevolentiam
reddito. Similiter autem uxori viro. Uxor proprium
corpus non habet in potestate, sed vir: Similiter autem
& vir proprium corpus non habet in potestate, sed uxor.
Ne fraude alter alterum, nisi si quid ex consensu ad te-
pus, ut vacatis jejunio, & precibus: Et rursum simul
convenite, ne tentet vos Sathanas propter incontinentiam
vestram. Hoc autem dico ex concessione, non ex im-
perio. Nam velim omnes homines esse ut & ipse sum:
Sed uetusquisq; proprium donum habet ex Deo, alius
quidem ita, alius autem ita. Dico autem cælibibus &
viduis, bonum eis est si sic manserint, ut ego maneo.
Quod si sic non continent, matrimonium contrahant:
Nam melius est matrimonium contrahere, quam uni.
Melius est nubere quam uni. Quam stulti facti sunt
pontificij, cælibatum eligeentes, videlicet tale jugum,
neq; illi, neq; patres eorum citra laetionem conscientia,
& animo puro ferre potuerunt, & quidem in tantas dif-
ficultates se coniiciunt sine ullo Dei mandato, unde clari-
num est, eos nihil per hoc meteri, cum nec per Dei man-
data preceptis Decalogi expressæ quis per primæ eternam

Salutem mereri queat. Vita enim æterna est donum
Dei, iustificamur solâ fide gratis sine operibus Rom. 3.
v. 21. ad finem capit. Nunc vero absq; lege iustitia Dei
manifesta facta est, comprobata testimonio Legis & pro-
phetarum. Iustitia, inquam, Dei per fidem Jesu Chri-
sti in omnes & super omnes qui credunt: Non enim est di-
stinctio. Omnes enim peccaverunt, ac destituantur glo-
riæ Dei. Ut qui iustificantur gratis, i. e. Ejus gra-
tia per redemptionem factam in Christo Jesu. Quem
præstituit Deus ut esset placamentum per fidem in san-
gvine ipsius, ad demonstrationem iustitiae suæ præsen-
ti tempore: Ut sit ipse Justus & iustificans cum qui est ex
fide Iesu. Ubi igitur gloriatio? Exclusa est per quam
Legem? Operum? Non Sed per legem fidei. Colligimus
igitur, fide iustificari hominem absq; operibus legis,
an Iudaorum D E U S solum? Annon & gentium? Certe & gentium. Siquidem Deus unus est qui justi-
ficabit circumcisioñem ex fide, & præputium per fidem.
Legem igitur inutilem reddimus per fidem? Absit:
Imo legem stabilimus. Quare Deo maximas
gratias debemus, quod impurissimus ille calibatus ab
Ecclesijs & patria nostra expurgatus sit & verbum
Dei restitutum suo vigori: Honorable conjugium
inter omnes. Ebr. 13. v. 14.

III. Dehortationem Aposto-
li à terio vitio, contentionibus & litigij. Non in co-
tentioñibus & litib. Horrescit animus iterū meditatione
lapsus generis humani & depravatione inde securā.
Ante violationem mandati Dei, per commissiōñem fru-
ctus ex arbore Scientia boni & mali, absuit lis & con-

tentio nec unquam futura in illo statu homo si mansisset
in brutis animalibus non dubium est, quin animal cum
animali certaret viribus, cornibus dentibus, ungulis, un-
gibus, alijs &c. Verum hominibus in statu integratio-
nem aliquam surrepturam, ut in hominem, haud verisi-
mile est, amor & concordia viguisse. Ast gustato il-
lo tristu, caput iracundia se prodere gestu, verbis voce
& sermones, animum a versum & iniurium alijs homi-
nibus ostendere. Sicut Diabolus post suum lapsum
Pro angelica Charitate, diabolicum odium aduersus Deum
bonos angelos & tandem hominem induatur, unde etiam
a Christo vocatur homicida & pater mendacij ab initio.
vz. mox post suum lapsum & ab initio creati hominis.

L. C. Quia lites & contentiones vanæ ex avaritiâ,
superbiâ, &c. sunt, ex patre Diabolo, utiq; illa fugienda.
Meminerimus prouinde dehortationis Apostolica; Non
in litibus & contentionibus incedamus; Et hujus præ-
cepti induamus Iesum Christum. Hoc est, mitemur
Iesu Christu, in in mutua charitate & dilectione, jubet
r. Christus discere a se humilitatem & mititatem; Quæ vir-
tutes dū in corde adsunt, in adest amor proximi, concor-
diaq;. Dicit a. Christus. Discite a me quia misericordia & hu-
militas corde Matth. ii.

IV. Dehortationem Aposto-

licam à quarto vitio, vz. à delitijs & nimia corporis cura
in cibo & potu, &c. Vult haberi rationem corporis no-
stru, ne ei incommodernus ulla ratione. Pohibemur in quin-
to præcepto incommodare alijs, utiq; in vetamur nobis
ipsi molesti esse, sentientes aliquam laisionem sicut Pon-
tifici seipso flagellantes, humiliantes, induentes cilicis, dies observantes
deletum eborum habentes & alias traditiones humanas sectantes, que
huic Apostolica adhortationi: Curam habete corporis; Directe pugnat.

L. C.

LXXX. **C.** Siout delitiae non appetenda, siquidem nec
Salubres sunt, nec prosunt rei domesticæ, habemus enim
comitem paupertatem, quando plus consumimus, quare re-
quiritur: Tamen non sordide & nimis pareè vivendum,
non negligenda cura corporis; Quando hoc non sit tue-
commissum titur peccatum, contra quia tum Decalogi prae-
ceptum: Non occides; Si non alios, utiq; nec nos ipsos ac i-
celerate enim corpori proprio grave damnum, homici-
di Speciem habet. Ita enim Lutherus explicat hoc prae-
ceptum ne proximo incommodemus vel a græ faciamus.
Ergo non nobis incommodabimus. Psal. 117. Laudate
Deum omnes gentes, Laudate eum omnes populi, quo-
niam confirmata super nos misericordia ejus, & veritas ejus
manet in æternum.

Clementissime Deus, pater caelestis, siquidem Salutis æterne
consequende media, praemani bus sunt, & nulli denegantur;
Danobis eorum comodum, ut illis delectemur. Salutis nostra cupi-
di, honesti & modesti vivamus & feliciter hanc vitam cluda-
mus, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui tecum & S.S.
vivit & regnat in Sempiterna Secula. Amen.

CONTRARIUM. **Q** UÆSTIONES
I. Cui opponatur rō et is even? Rēsp. ad Q. 10. Q. ps. 10.
Notandum est ho loco rō et is even opponi rō & even.
Veterca redebant Salvatorem mundi venturum in car-
nem; Nos jam eundem habemus in carne iam exhibitu-
2. An sub praetextu h̄r̄im verborum: Non incubilibus & impu-
diciis, Ministris Ecclesie, recte Papa matrimonii prohibuit? R.
Stulte Papa hujus Sententia, praetextu, Ministris Ec-
clesiae matrimonium prohibuit. Cum manifestum
sit, paulum hic non de uno genere hominum, sed de omnibus Christianis
& quidem non de matrimonio loqui: Quod certe Christianis interdicere
noluit: Sed Apostolum agere de vagis & prohibitis libidinibus, quæ inter
gentes & iudeos invaluerunt.

